

24736657-0	01/11/2010	ידיעות אחרונות - כותרת	עמוד 12	2	27.37x34.57
817					

מעבדה בבית-החולים שיבא: זיהוי מוקדם של מין העובר

דואים את הנולד

למה למנוע מנשים לדעת? אישה הרה בבדיקה צילום אילוסטריציה: שאטרסטוק

בדיקה חדשנית ב"שיבא"
בשבוע השביעי
תדעו: בן או בת
 הפטנט: בדיקת דם לזיהוי הכרומוזום הזכרי • המחיר: 1,631 שקל • הדילמה: זוגות עלולים לבצע הפלה בגלל מין העובר • שרית רוזנבלום, עמ' 12

בדיקת חדשנית מאפשרת לנשים בהריון לגלות מהו מין העובר כבר בשבוע השביעי • אולם לידע הזה נלווית דילמה אתית לא פשוטה: גילוי בשלב כה מוקדם מקל על האפשרות להפסיק את ההריון במקרה שהעובר אינו מהמין הרצוי להוריו

את זיהוי מין העובר בשלב מוקדם, למה למנוע אותה מנשים המעוניינות בה? שואלת ד"ר אסתר גויטע, מנהלת היחידה הציטוגנטית והמעבדה לחקר תאי עובר בדם האם בבית-החולים. "אם אישה רוצה ויכולה לממן את הבדיקה, אפשר לומר גם שזה לא אתי לא להציע לה לבצע אותה". מנהל היחידה לאתיקה רפואית בבית-החולים שעדי צדק, פרופ' אברהם שטיינברג, מסכים. "יש ויכוח גדול בשאלה האם מוצדק מבחינה אתית להסתיר מידע שחשורים שיעשו בו שימוש רע", הוא אומר. "זו בהחלט דילמה, אבל אני חושב שבעיניי שלנו, של האוטונומיה של הפ"ד, החשש הזה הוא לא חזק מספיק כדי למנוע מהאישה לרעת. צריך לזכור שמין העובר אינו נחשב כיום לסיבה מוכרת להפסקת הריון, ולכן מי שתוצאה להפסיק את ההריון שלה על רקע כזה תיאלץ לעשות זאת באופן לא חוקי".

מאפשרות לנשים בריאות לעבור את הבדיקה, במטרה למנוע כיצוע הפלות בגלל מין לא רצוי של התינוק. "עד השבוע ה-12 להריון קל מאוד לבצע הפסקת הריון בישראל", אומר גינקולוג בכיר, המתנגד להצעת הבדיקה לכל אישה המעוניינת בה. "כיצוע הבדיקה בשלב כה מוקדם של ההריון פותח פתח לא מוסרי ולא אתי לזוגות שמעוניינים בעובר ממין מסוים להפסיק את ההריון ולנסות את מזלם שוב. במקרים כאלה בדיקה כזו היא בבחינת פרצה קוראת לגנב". הדילמה האתית מוכרת גם להנהלת בית-החולים ולצוות המעבדה המבצע אותה, אולם שם סבורים כי זכותה של האישה לדעת מה מין העובר שהיא נושאת ברחמה גוברת על הסכנה הפוטנציאלית הטמונה בגילוי שהעובר אינו מהמין הרצוי לה. "אם יש מידע רפואי ויש שיטה שמאפשרת

לבדיקות נוספות. במהלכה ניתן לגלות גם מהו סוג הדם של העובר, אך היא אינה יכולה לאבחן פיגור שכלי, אוטזם, מומים או מחלות אחרות. עד לאחרונה הוגדרה בדיקה זו כמחקרית בלבד, אולם יעילותה הוכחה בזיהוי מין העובר בשיעור של 99 אחוז, ולפיכך החליטה הנהלת בית-החולים לאפשר לכל אישה המעוניינת בכך לעבור אותה, גם ללא צורך רפואי. בשלב זה מתבצעת הבדיקה באופן פרטי בלבד, ועלותה 1,631 שקל. בשיבא מדווחים על ביקוש גובר לבדיקה, שער כה עברה השמועה על קיומה רק מפה לאוזן. בית-החולים אינו שומר על קשר עם נשים שברחו לבצע מסירות שאינן רפואיות – ולכן לא ידוע כמה מהן, אם בכלל, החליטו להפסיק את ההריון בעקבות תוצאותיה. בעור-לם קיימות אומנם מעבדות המאפשרות לזהות את מין העובר בשלב מוקדם, אולם רובן אינן

שרית רוזנבלום

אין עוד צורך להמתין לסקירת המערכות בשבוע ה-15: הורים סקרנים יכולים כעת לגלות כבר בשבוע השביעי להריון אם העובר בבטנה של האישה הוא בן או בת. אולם הפ"ד תרון לסקרנות עלול, לדעת רבים, לשמש גם עילה להפסקת הריון. הבדיקה, שפותחה ומבוצעת בבית-החולים שיבא בתל-השומר, מסוגלת לזהות באמצעות בדיקת דם פשוטה את כרומוזום ה-Y הזכרי ולא תר מאפיינים שנתרמו לעובר מהאב. במקור היא פותחה כדי לסייע באבחון מוקדם של מחלות גנטיות שונות, כמו למשל המופיליה, שהתפתחותן קשורה במין העובר – ובמקרה הצורך להפנות

הדם הרטוב

אם לשלושה בנים

איפה עובר הגבול?

מחויבות כלפיו. אנו מחויבים לעשות כל שביכולתנו כדי לתת לו חיים. המדע הביא עימו בשורות רבות בכל מה שנוגע לרפואת העובר: מומים מולדים מזוהים עוד בשלבי ההריון המוקדמים, ועוברים פגועים שעי תיידם לחוות רק סבל בחייהם יומתו בבטן אמהם. אך איפה עובר הגבול? איפה הקו הדק שבין התערבות נכונה ומיטיבה לבין גזילת האפשרות לקיום של עובר מתוך מניעים אנוכיים שלנו כהורים? הגבול הזה עובר במקום שבו מה שמנחה אותנו הוא טובתנו האישית ולא טובתו של ילדנו.

אני מציצה לתוך חדר השינה של שלי-שת בני, מיטיבה את השמיכות, מנשקת כל ראש ואומרת לעצמי כמה בת מזל אני שזכתי לאושר הזה. אין בי ולא יהיו בי שום כעס, רק אהבה גדולה לילדים האלה, שבאו לעולם מתוך כמיהתי לאהוב אותם.

הביא לדפוס: עקיבא נוביק

בהריון האחרון שלי, באחת מבדיקות האולטרסאונד המקיפות הראשונות, נכנסו בעלי ואני לחדר הבדיקה. החדר הוחשף, ועל מסך הטלוויזיה הופיעה דמות קטנה. כל כך קטנה, אבל יש בה כבר הכל – ראש, וגליים, יד קטנה. הילד שלנו.

"מה יש לכם בבית?" שאל הרופא הבוגר, דק, "שני בנים", ענינו במקלה. "אה...". הוא ענה, קצת מאוכזב, "כי פה יש לכם עוד אחד".

אחטא לאמת אם לא אודה שלדוג אחד קטנטן חלף בי רגש של אכזבה. הרי כל אמה חולמת על בת קטנה. על שמלות ורדרדות וסרטים בשיער, על שיחות נפש ועל הקרבה הזו שמיוחדת כל כך לאם ובתה. אבל הרגע הזה חלף ועבר, ואת מקומו מילא אושר גדול על תקינות הבדיקה. ילד גדל לו שם במעמקי הרחם שלי, ילד בריא ואמיתי.

מרגע שבחרנו להרות את ילדנו, יש לנו

תעשיית בדיקות ההריון

בודקים יותר, מתלבטים יותר

בדיקות לאבחון טרום-לידתי של מומים עורכיים בהשוואה לארצות-הברית ולקנדה. למשל, סקירת מערכות מבוצעת פעמיים – בשבוע 14-15 ובשבוע 22 – בעוד שבצ'פון אמריקה עושים סקירה אחת, בשבוע 18. נוסף על כך בדיקת האבחון לנגיף CMV, המהווה סיבה שכיחה לחירשות מולדת, מבוצעות בישראל אך לא מבוצעות בארצות-הברית ובקנדה.

לדברי ד"ר יואב ינון, רופא בכיר ביחידה לרפואת העובר במרכז הרפואי שיבא בתל-השומר, ריבוי הבדיקות מאפשר אומנם זיהוי בשיעור גבוה של מומים ושל מחלות עובריות זמן רב טרם הלידה – אך כרוך גם בזיהוי פגמים שהפירוש שלהם איננו חד-משמעי, מה שיוצר דילמות קשות עבור בני הזוג והצוות הרפואי לגבי המשך ההריון.

batchen@yediath.co.il